

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 2PP/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010230
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Schmidtová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2021:3121010230.2

Uznesenie

Okresný súd Trenčín v trestnej veci odsúdeného Y. U., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom C. XXXX, okr. C., t. č. vo výkone trestu, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom v Trenčíne dňa 29.07.2021, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Schmidtovej a prísediacich Vladimíra Gaža a Jozefa Kukučku, takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona v spojení s § 415 ods. 1 Tr. poriadku sa návrh odsúdeného Y. U., nar. XX.XX.XXXX, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 1T/32/2018 zo dňa 23.05.2018, právoplatným dňa 24.05.2018, **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Dňa 04.03.2021 bol Okresnému súdu Trenčín doručený návrh odsúdeného Y. U., nar. XX.XX.XXXX, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

V návrhu odsúdený poukázal, že už vykonal potrebnú dobu z vykonávaného trestu ako aj tým, že vo výkone trestu je po prvýkrát, počas výkonu trestu si riadne plnil svoje povinnosti a mal dost času na prehodnotenie svojho predchádzajúceho spôsobu života. Doposiaľ vykonaný trest bol pre neho dostatočným ponaučením. Tiež z návrhu vyplynulo, že odsúdený sa s manželkou (poškodenou) rozviedol a v prípade podmiennečného prepustenia príjme akékoľvek povinnosti a obmedzenia, pričom bývať bude u sestry P. U. v rodičovskom dome na adrese C. XXX. M. je invalidným dôchodcom, pokiaľ mu to zdravie a vek dovolí, chce sa zamestnať a finančne pomôcť dcére, ktorá študuje na vysokej škole a synovi, ktorý stavia rodinný dom.

Súd si vyžiadal hodnotenie ústavu, ktorého súčasťou tvorí aj skrátený výpis klienta, odpis registra trestov a príslušné súdne rozhodnutia.

Z hodnotenia ÚVTOS Dubnica nad Váhom zo dňa 22.03.2021 vyplynulo, že odsúdený je invalidný dôchodca, je rozvedený a má ukončené stredné odborné vzdelanie s maturitou. Vo väzbe, ktorú vykonával v ÚVV a ÚVTOS Žilina, sa nachádzal odo dňa 30.11.2017. Pri plnení povinností počas výkonu väzby neboli zaznamenané väčšie nedostatky. Adaptáciu na väzbu zvládol ťažšie, avšak po intervencii špecialistov sa jeho psychický stav stabilizoval. Výkon trestu nastúpil v ÚVV a ÚVTOS Žilina. Dňa 17.07.2018 bol premiestnený do ÚVTOS Dubnica nad Váhom. Adaptácia na výkon trestu bola bezproblémová. Vykonával čistiace a upratovacie práce, za čo bol aj disciplinárne odmenený. Z dôvodu invalidity nie je pracovne zaradený, avšak naďalej vykonáva činnosti súvisiace s udržiavaním poriadku a čistoty. Svoje povinnosti si plnil a aj v súčasnosti plní a dodržiava ústavný poriadok. V skupine odsúdených je bezkonfliktný. Bol členom diskusnej skupiny zameranej na problematiku závislostí. Do aktivít z ponukového listu kultúrno-osvetovej činnosti sa zapája sporadicky. Počas výkonu trestu sa rozviedol. Udržiava kontakt s matkou, súrodencami a synom. Vzťahy sa javia byť dobré a podporné.

Ústav hodnotí, že spočiatku mal odsúdený k trestnej činnosti čiastočne kritický postoj a aktuálne sa jeho postoj dá hodnotiť ako nekritický, pretože trestnú činnosť nepriznáva a jej spáchanie popiera. Stanovený program zaobchádzania plní čiastočne v bode edukácia, a to z dôvodu nekritického postoja k trestnej činnosti. Počas výkonu trestu bol doposiaľ jedenkrát disciplinárne odmenený. Disciplinárne potrestaný nebol. Resocializačná prognóza je hodnotená ako menej priaznivá, a to na základe stredného rizika recidívy. Podľa ústavu odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a ústav jeho podmiennečné prepustenie neodporúča.

Zo skráteného výpisu klienta a z pripojených súdnych rozhodnutí vyplynulo, že odsúdený od dňa 24.05.2018 vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, uložený mu rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 1T/32/2018 zo dňa 23.05.2018, právoplatným dňa 24.05.2018, a to pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zákona a pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona, ktorý má, po zohľadnení doby výkonu väzby, predpokladane vykonať dňa 29.11.2022. Taktiež mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Z odpisu registra trestov odsúdeného a z obsahu spisu vyplynulo, že odsúdený bol doposiaľ, vrátane v súčasnosti vykonávaného trestu, už 3-krát súdne trestaný, a to opakovane pre sexuálnu a násilnú trestnú činnosť - v trestnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 1T/141/1985 pre trestný čin pohlavného zneužívania podľa § 242 ods. 1 Tr. zákona č. 140/1961, v trestnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/20/2010 pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. zákona, pričom mu bolo uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou a napokon v trestnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 1T/32/2018 pre trestnú činnosť uvedenú v predchádzajúcom odseku. V súčasnosti je prvýkrát vo výkone trestu. Za zvyšné predchádzajúce odsúdenia mu boli uložené podmiennečné tresty, v ktorých sa počas skúšobnej doby osvedčil.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2PP/12/2021 zo dňa 15.04.2021 bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý. Proti uzneseniu podal odsúdený sťažnosť, na základe ktorej bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Tos/67/2021 zo dňa 14.06.2021 rozhodnuté, že sa uznesenie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2PP/12/2021 zo dňa 15.04.2021 zrušuje v celom rozsahu a súdu prvého stupňa sa ukladá, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Po vrátení veci súd, vychádzajúc z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Tos/67/2021 zo dňa 14.06.2021, si vyžiadal trestné spisy Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/20/2010 a sp. zn. 1T/32/2018 ako aj správy k nástupu odsúdeného na výkon ochranného liečenia.

Na verejnom zasadnutí konanom dňa 29.07.2021 súd vykonal dokazovanie, a to - oboznámením obsahu trestného spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/20/2010, z ktorého vyplynulo, že poškodenou bola manželka a uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou absolvoval odsúdený v Psychiatrickej liečebni Sučany, pričom výkon liečenia nastúpil dňa 20.10.2010 a uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 2Nt/90/2010 zo dňa 27.01.2011, právoplatným dňa 27.01.2011, bola zmenená forma ochranného liečenia na formu ambulantnú.

Na základe návrhu lekárky MUDr. Anny Glamošovej, a to z dôvodu, že odsúdený bol dlhodobo kompenzovaný, bol uznesením Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/20/2010 zo dňa 27.03.2013, právoplatným dňa 27.03.2013, odsúdený prepustený z výkonu ochranného protialkoholického liečenia ambulantnou formou;

- oboznámením obsahu trestného spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 1T/32/2018, z ktorého vyplynulo, že poškodenými boli manželka a dve dcéry, pričom uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou doposiaľ odsúdený počas výkonu trestu nenastúpil. Odsúdený si podal žiadosť o zmenu formy ochranného liečenia, a to na formu ambulantnú. Žiadosť bola Okresnému súdu Čadca doručená dňa 18.09.2020 a doposiaľ nebolo o nej nerozhodnuté;

- oboznámením správ z výkonu trestu vyplynulo, že odsúdený je zaradený do poradovníka na výkon ochranného liečenia, ktoré má vykonať na psychiatrickom oddelení NOO a ÚVTOS Trenčín, pričom s výkonom ochranného liečenia sa doposiaľ nezačalo, a to z dôvodu kapacitných možností;

- oboznámením aktuálneho hodnotenia odsúdeného ústavom zo dňa 27.07.2021, ktoré je svojím obsahom totožné s predchádzajúcim hodnotením ústavu zo dňa 22.03.2021, a so záverom, že ústav neodporúča odsúdeného podmienienečne prepustiť.

Odsúdený na verejnom zasadnutí konanom dňa 29.07.2021 uviedol, že prvé protialkoholické liečenie absolvoval v Sučanoch od októbra 2010 do januára 2011. Následne bola zmenená forma ochranného liečenia na formu ambulantnú, ktorú vykonával v Čadci. Ambulantnú liečbu vykonával asi do konca roka 2011. Lieky však bral ešte do konca roka 2013. V súčasnosti užíva lieky na depresiu. Vie, že spravil chybu, keď sa znova dostal

do závislosti na alkohole. Poukázal, že mal dosť času na rozmyslenie a zváženie svojich neuvážených krokov. Je si vedomý, že bezdôvodne ubližoval, bohužiaľ, späť sa to vrátiť nedá. Nesúhlasí s tým hodnotením, že je u neho možná recidíva. Podľa odsúdeného pedagógovia vysvetľujú jeho rozvod ako odplatu manželke. On však myslel na to, aby urobil správnu vec. Aby mohla manželka viesť spokojne život bez jeho ďalších problémov. Nebude jej v ničom brániť. Praje jej šťastie v živote, a keď bude potrebovať pomoc, je ochotný vždy pomôcť, nakoľko je matkou jeho 4 detí. Rozvod riešil tak, že deti boli dospelé,

a aby po návrate z výkonu trestu bolo dobre. Nakoľko sa už nemali radi, nemá význam, aby spolu žili. Tak to riešil rozvodom. Chcel len dobre pre manželku. Dom necháva manželke aj dcéram a synovi. On bude bývať u svojej matky v rodičovskom dome. Matka má 80 rokov. Jeho sestra, ktorá tam býva, robí v Rakúsku opatrovateľku. Chce spokojne dožiť, lebo má zdravotné problémy. Má zrazeninu v mozgu, problémy s prostatou, obojstrannú prietrž. Chce len spokojne dožiť bez problémov. Dochovať svoju mamu a postarať sa a pomôcť trošku deťom, aj vnúčatám, ktoré ešte nikdy nevidel, iba na fotkách. Nemá žiadne nutkanie

na alkohol. Ak treba, tak podstúpi protialkoholické liečenie. Veľmi ho mrzí, čo sa stalo a ľutuje toho.

Prokurátor okresnej prokuratúry na verejnom zasadnutí žiadal, aby bol návrh zamietnutý.

Zástupca ÚVTOS Dubnica nad Váhom uviedol, že na hodnotení odsúdeného nedošlo k zmenám.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmienienečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zákona pri rozhodovaní o podmieniennom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku o podmieniennom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienienné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Súd po oboznámení sa so spisovým materiálom na verejnom zasadnutí dňa 15.04.2021, predovšetkým s návrhom odsúdeného o podmienienné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, hodnotením ústavu a k nemu pripojeným prílohám, ako aj po vykonanom dokazovaní na verejnom zasadnutí dňa 29.07.2021,

vychádzajúc z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Tos/67/2021 zo dňa 14.06.2021, teda po oboznámení sa s trestnými spismi Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/20/2010 a sp. zn. 1T/32/2018 a po vylúčení odsúdeného zistil, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota na podanie návrhu o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody), ale nebola u neho splnená podmienka materiálna. Na tomto základe preto opäť dospel k záveru, že podaný návrh nebol s poukazom na § 66 ods. 1 Tr. zákona dôvodný.

Z ustanovenia § 66 ods. 1 Tr. zákona vyplýva, že predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to tých, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery uloženého a nariadeného trestu odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenie vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu. Pri rozhodovaní sa prihliadne aj na to, v akom ústave vykonáva trest odňatia slobody.

Pokiaľ ide o splnenie prvej zákonnej (formálnej) podmienky, tak odsúdený, s prihliadnutím na výpočet lehoty v skrátenom výpise klienta, už vykonal podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona potrebnú časť z výmery uloženého, nariadeného a vykonávaného trestu odňatia slobody.

Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, či odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, tak táto druhá podmienka bola s prihliadnutím na správanie sa odsúdeného splnená. Z oboznámeného aktuálneho hodnotenia ÚVTOS Dubnica nad Váhom nevyplývajú žiadne negatíva k správaniu sa odsúdeného a k plneniu jeho povinností počas výkonu trestu. Naopak, boli zistené pozitíva, keďže odsúdený nebol počas výkonu trestu disciplinárne potrestaný a bol jedenkrát disciplinárne odmenený. Pri konštatovaní splnenia tejto podmienky súd prihliadol aj na zaradenie odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu len v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Skutočnosť, že správanie odsúdeného je počas výkonu trestu na požadovanej úrovni, však automaticky neznamená, že od odsúdeného možno očakávať, že v prípade podmieneného prepustenia povedie riadny život.

U odsúdeného nebola splnená tretia z citovaných podmienok, ktorou je dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode, t. j. neexistencia rizika jeho recidívy. V prípade odsúdeného Y. U. je podľa názoru súdu, a to aj s prihliadnutím k jeho trestnej minulosti, riziko jeho recidívy veľké.

Súd pri hodnotení rizika recidívy aj v súčasnosti prihliadol na skutočnosť, že odsúdený bol doposiaľ, vrátane v súčasnosti vykonávaného trestu, podľa oboznámeného odpisu registra trestov už 3-krát súdne trestaný, a to pre sexuálnu a násilnú trestnú činnosť (pohlavné zneužívanie, týranie blízkej osoby a zverenej osoby a znásilnenie), z toho trestnej činnosti, pre ktorú bol odsúdený v trestných veciach Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/20/2010 a sp. zn. 1T/32/2018, spáchal v súvislosti s diagnostikovanou závislosťou od alkoholu, a to na rodinných príslušníkoch (manželka a dcéry). Preto je podľa súdu dôvodné tiež konštatovať, že odsúdený má, aj v dôsledku diagnostikovanej závislosti od alkoholu, sklony k páchaniu násilnej protiprávnej činnosti.

Na odsúdeného už bolo v minulosti pôsobené ukladaním podmienených trestov, a to v trestných veciach Okresného súdu Čadca sp. zn. 1T/141/1985 a sp. zn. 2T/20/2010, pričom v trestnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/20/2010 mu bolo uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Hoci sa na odsúdeného v predmetných trestných veciach hľadí, akoby nebol odsúdený, táto skutočnosť netvorí prekážku, pre ktorú by súd nemohol pri rozhodovaní o podmienenom

prepustení prihladať na trestnú minulosť odsúdeného. Len pri ukladaní trestu môže súd podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na takéto odsúdenia neprihladať.

Odsúdenému už bolo v trestnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/20/2010 uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, ktoré po jeho absolvovaní v Psychiatrickej liečebni Sučany bolo neskôr zmenené na formu ambulantnú. Napokon lekárka, u ktorej odsúdený vykonával ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou, podala návrh na skončenie ochranného liečenia, nakoľko stav odsúdeného bol dlhodobo kompenzovaný. Tak bolo v roku 2013 rozhodnuté o prepustení odsúdeného z výkonu ochranného liečenia.

Napriek absolvovanému ochrannému liečeniu s pozitívnym výsledkom, teda prepustením z jeho výkonu z dôvodu splnenia účelu ochranného liečenia, došlo u odsúdeného k opätovnej recidíve, keďže sa v súvislosti s konzumáciou alkoholu opäť dopustil sexuálnej a násilnej trestnej činnosti, pre ktorú je v súčasnosti vo výkone trestu. Uvedené skutočnosti negatívne charakterizujú osobu odsúdeného a odôvodňujú obavu z jeho recidívy.

Túto obavu podľa súdu naďalej umocňuje skutočnosť, že aj v trestnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 1T/32/2018 bolo odsúdenému opäť uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, ktoré však doposiaľ počas výkonu trestu odsúdený neabsolvoval.

Nakoľko predchádzajúci výkon protialkoholického liečenia, uložený v trestnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/20/2010, nebol úspešný, keďže odsúdený opäť spáchal trestnú činnosť, pre ktorú je v súčasnosti vo výkone trestu, a doposiaľ sa počas výkonu trestu nepodrobil výkonu uloženého ochranného liečenia, nedošlo podľa názoru súdu k dostatočnej eliminácii rizika recidívy, a preto je riziko jeho recidívy naďalej vysoké.

Síce z hodnotenia ústavu vyplynulo, že odsúdený sa zúčastňoval diskusnej skupiny, ktorej činnosť bola zameraná na problematiku závislostí, uvedenú činnosť však nepovažuje súd za dostatočnú náhradu za doposiaľ nezrealizované ochranné liečenie, ktorého kvalitu (vykonávané pod odborným lekárskeym dohľadom) a intenzitu (liečenie trvajúce viacero mesiacov) nemožno nahradiť osvetovou činnosťou.

Súd, aj po doplnení dokazovania po zrušení a vrátení veci krajským súdom, je naďalej toho názoru, že vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je potrebné v súčasnosti vo výkone uloženého trestu pokračovať, keďže trestná minulosť odsúdeného, charakter odsúdení a negatívny záver hodnotenia ústavu predstavujú skutočnosti, ktoré nedávajú dostatočnú záruku, že by odsúdený v prípade podmieneného prepustenia viedol riadny život.

Z uvedených dôvodov súd zamietol návrh o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko odsúdený nespĺňa dôsledne všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne. Oznámením je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť. Ak sa uznesenie vyhlásilo v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok.